

SZABOLCS

(Telefonsz. az Interurbán hálózatban : 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban : 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. kerület Széchenyi-ut 27. szám.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában kópv. van.

Tanítóknak és jegyzőknek 4 korona.

Jelszavak világa . . .

Megkezdtek hát a XX. század második évtizedét is! Ki az Istennek, ki a „nagyépítő mesternek” a segítségével! Eltelt belőle az első hét, a zengzetes jelszavak, az üres frázisok, a semmitmondások hete. Csodálatos nép is vagyunk mi — magyarok! Mint egykor a napkeleti királyok várták a csillagot, a reménység csillagát, úgy várjuk mi is az „újév” napját — hetét. Vajjon mit hoz? Vajjon mit kapunk — *ígéreteken*? Mit mond egyik-másik korifeus? ki ígér többet s ki ad majd annál kevesebbet! S bár a multak tapasztalata meggyőzhetett arról, hogy ne ülünk fel a semmit nem tartalmazó bombasztoknak: gyermekek módjára gyönyörködünk a csillogó, és féktelen szappan buborékokban. S ha eltérően a tojástáncot járók szokásától akad valahára férfi, ki keveset beszél, de többet ígér és tesz, rögtön kész felőle a lesajnáló ítélet, mert hát szónokló nemzet lévén, szép beszéd, mézes madzag kell nekünk. Saját bajunk, a magunk kára tanított meg rá. (de hányszor,) ne kövessük vakon, kit talán sors, de nem egyéni kvalitása helyezett fölénk, magunk is gondolkozunk, ítéljük, mégis mintha csak átok lebegne felettünk — a kézmosás, a

strucc politika elvével — behunyjuk szemünket, az okulás pedig elmarad. Tettekre kerül a sor? nincs összetartás és sokszor a közös ellenség helyett egymás hátát püföljük.

Igy van ez minden téren. Csodálkozhatunk-e akkor, ha szálló igévé válik a „nem boldog a magyar”? Közéleti tisztaság, intaktság, önzetlen munka, . . . frázis, kérem csak frázis, mert a „nem szólok, csak te is hallgass” elve az uralkodó.

A „viribus unitis” az „egyesült erővel” már csak a kalapbélésekben olvasható, de nem az emberek tetteiben, hol a széthuzás lett az uralkodó plánéta, sokszor talán csak képzelt jeles tulajdonok s közéleti szereplések észre nem vétele miatt.

Az egyénnek kézzel-lábbal a többség felé való kerekedése, törtétese, az „uralkodhatnáság” a jellemző, és szólj ellene, hívd fel rá másnak a figyelmét . . . betörök a fejed, már t. i. ha elég gyáva vagy és hagyod magadat.

* * *

A „Szabolcs” olvasói meggyőződhetek a multban, és még inkább megfognak a jövőben, hogy nem az ígéretek, de a tettek emberei vagyunk. Nem ígérünk lehetetlen dolgokat, csak annak tovább építését, annak a munkának

folytatását, mit eddig is végeztünk. Munkálkodást, ha kell harcot, de önzetlenül a köz érdekében, kizárva minden személyes és privát élű támadásokat, — a krisztusi és nem szabadkőműves szeretet elvének érvényesülését, a családi élet tisztaságának a benne illetéktelen sajtó organumok piszkálódásai ellen való megvédését, szóval a becsületes, férfias munkálkodást. Együttösen, visszavonás esetén, ha kell egyedül is.

Ez programunk, ennek támogatására kérjük lapunk olvasóit, önzetlen barátait és jóakaróit. E.

A városi adó-, szám- és irodatisztek kérelme.

Karácsonyi számunkban közöltük, hogy az adó-, szám- és irodatisztek kérvényt nyújtottak be a város képviselőtestületéhez az iránt, hogy a X-ik fizetési osztályba soroztassanak, megemlítettük azt is, hogy a képviselőtestület a kérelem tárgyában pozitív határozatot nem hozott, hanem a belügyminiszterium döntését kerli ki.

Mivel voltak egyes képviselőtestületi tagok, kik azt mondták: „ha kérelmezőknek ajándék kell, forduljanak a belügyminiszteriumhoz”, kérelmezők elhatározták, hogy felkeresik a miniszteriumot és azt, a minek teljesítése a képviselőtestületnek lett volna kötelessége, tőle fogják kérni.

Az ilyen meggondolatlan kifejezéseket egy

Ez erélyesség hatott.

A pimasz alak kivett zsebéből egy szivarcsutkát és rágyújtott. Miközben én a füstöt kézzel lábbal kapkodtam és számba vettem, ő egy nagyot köpött, kényelmesebben helyezkedett el diványomon és beszélni kezdett.

VI. Fejezet.

Miután már elfáradtam, megengedi a nyájas olvasó, hogy látogatómmal meséltessek egy kicsit, talán ő jobban tud. Késemre szűrve a szót átadtam neki, mire azt szájába véve, következőképpen átalakítva lehelt ki:

— Nagy a bánat, baj van, baj van! Bój van! Bój van!

— (Sőt „messenger bój” is van, sőt „Pesti futár” is van. Még hordár is!)

Gúnyosan nézett végig rajtam, az elaludt szivar csutkát balpofára vette és folytatta:)

— A tézta miatt nincs lakásom. Azt hiszem, azt tudod, hogy Kropacsekné, akinek 4 forintos szobájában öt pasassal lakom együtt tizenhét embernek főz ki „jó magyaros házi kosztot” heti öt koronáért.

A levestésztákat az én ágyamra szokta kitergetni. A multkor, mikor délbe hazajöttem,

TÁRCA.

Chasene.

IV. Fejezet.

Grünhutlőcelachbambergrósznázthal Izor Mária barátom ott feküdt a diványon. Végignézttem rajta, magamban nevét mormolva.

Elég hosszú fiú, de már lábainál voltak szemem sugarai és ismét visszafelé indultak rajta. K. b. a nyaka táján értem nevé végére. Letöröltem a verejtéket homlokomról, nagyot sóhajtottam és gondolkodtam:

— Vajjon miért jött hozzám? Mit akar?

Miközben gondolkodtam, a különféle eszmék örült chaosa kergette egymást agyamban, és ez szülte meg az

V. Fejezet-et,

melynek elején a nagy hajszára felébredt barátom. Nagyot ásított:

— Folytathatjuk.

— Kérlek, nekem sok a tanulni valóm, mit akarsz?

— Egy cigarettát!
— Nincs!
— Hát akkor mitől az a sok elégett gyufa és hamu?

— Fütöttem.
— De hideg van!
— Kérlek én csakis magamnak, és akkor is csak az ujaimnak fütöttem!

(Szünet). Csend. A hallgatást nem törte volna meg más, mint a falióra egyhangú ketyegése, ha lett volna falióra.

Nem lévén azonban más időjelző, mint a gyomrom, (az is hamisan jelzett, mert korgásával mindég delet mutatott) ráförmedtem látogatómra:

— Mi hozott ide? Mit akarsz?

— A villanyos! Cigarettát!

Körülnéztem. Nem láttam villanyost, még lámpát sem, nem pedig kocsit, a „cigaretta” pedig csak egy fájó sóhajt tépett ki keblemből. A sebet letakartam zsebkendőmmel és türelmetlen mozdulattal förmedtem a szentháromságra, Izorra, Máriára és Aladárra, egy személyben Grünhutlőcelachbambergrósznázthal úrra:

— Vagy elmondod, miért jöttél, vagy kidoblak!

EISLER KÁROLY utóda

divatáruháza Nyiregyháza.

Alulírott van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy elődöm,

Eisler Károly ur tevékenységével

nagy karácsonyi vásárt rendezek,

mely alkalommal az összes ajándéknak alkalmas cikkeket félárban árusítom el, a miről kérem a n. é. közönséget minden vételkényszer nélkül meggyőzőzödni.

Kiváló tisztelettel EISLER KÁROLY utóda.

Kézimunkák félárban. — Tiszta selyem Blusoknak 10 K drbja.

jóizlésű ember nem kockáztatja meg. Mert vagy méltányos és jogos valamely kérelem, vagy nem. Ha méltányos, azt elsősorban a képviselőtestület van hivatva eldönteni, úgy szintén a képviselőtestület határoz abban, hogy *érdemesnek* tartja-e a városi adó-, szám- és irodatisztek, hogy kérelmeket teljesítse. Mi úgy ismerjük a kérelmezőket, hogy ajándékot el sem fogadnának.

Nem ajándékról, de becsületesen megdolgozott munkának díjazásáról van szó — Ezt kérték attól a várostól, mely ennek megadására képes, amelynek ily nagy mérvű fejlődésénél oszlopos munkások voltak és a mely város méltán lehet büszke, hogy ily derék, képzett, társadalmilag is előkelő helyet elfoglaló tisztikara van.

Örömmel foglalkoztunk ügyekkel mindenkor, megragadjuk az alkalmat most is és jól eső örömmel közöljük, hogy a miniszterium kérelmük elől nem zárkozik el.

Folyó 28-án járultak Dr. Samassa Adolf miniszteri osztálytanácsos és Dr. Némethy Károly miniszteri államtitkár urakhoz. Mindkét helyen a legszívvelősebb fogadtatásban részesültek s a következő kijelentéssel távoztak: „*Kérelmüket méltányosnak találom s mindent elfogok követni, hogy az teljesüljön. Nekem nincs kifogásom az ellen, hogy a kért összeget esetleg mint személyes pótlékot kapják meg, természetesen csak az esetben, ha ez ellen a képviselőtestületnek sincs kifogása.*”

Ha már ajándékról beszélünk, láthatjuk, hogy a belügyminiszter hajlandó ajándékot adni. De miért nem hajlandó a képviselőtestület? 5000 korona nem fogja a város anyagi romlását előmozdítani, kedvező gazdálkodás mellett különben is megtakarítható a fenti összeg. Avagy nincs megelégedve kérelmezők működésével? Hiszen még ez évben hozta meg határozatát, melyben buzgó, kötelességeiket mindenkor hiven teljesítő, képzett tisztviselő nek mondotta ki! Azóta pedig a helyzet tudomásunk szerint nem változott!

Front változtatásoknak hívei nem vagyunk. Maradjon a képviselőtestület következetes önnön magához s tegye jóvá hibáját és tévedését és teljesítse a kérelmet. Adjon utat és módot, hogy fokozottabb szorgalommal végezzék az adó-, szám- és irodatisztek terhes munkájukat s ne tűnjön fel előttük, hogy mellőzött tisztviselői a városnak.

Csak előre kedves barátaim, haladjatok a megkezdett ösvényen, s ha az eredmény nem is volna kielégítő, további munkátokhoz adjon erőt az a tudat, hogy hú sáfárai voltatok városotoknak és hogy a polgárság osztatlan szere-

közkívánatra (mint egy vidéki szinigazgató mondaná) rádobtam a cipőmet a tézslára.

Kropacsek úr hazajött, összeszidott és felpofozott, Kropacsek pedig a tézsta sáros részét kivágta és az én levezembe tette. Legalább egyszer jóllaktam, (a lakástól eltekintve).

Ma délben, amint hazamegyek, a szobánkban általános fölfordulást és öt lakótársat, felült ábrázattal talállok.

A szobában szerteséjjel az összes konyhaedények kirakva, (mert a konyhát súrolták és meszelték.) de:

— Jajj! Hah! A harag és düh rekedt ordítása hagyta el fogaim sorát. Ágyamon két nagy lepény tézsta száradt!

Összeneztünk. Megértettük egymást. Társaim felkapták a mosdótálat és a szennyes vizet kezdték elosztogatni, a konyhaedényekbe. Éppen nekikészültem, hogy pipámból a bagólevet a tézstára öntsem (*barátaim unszolására* mondaná egy kötet vers szerzője az előszóban) midőn belépett a Kropacsek házaspár, a mosogatólány, Slezákné a szomszédból és ah! Kropacsek Melánia.

Kropacsek dübörgő léptekkel közeledett felém, hogy felpofozzon.

Hirtelen mozdulattal felkaptam a bagóleves tézstát és Kropacsek úr szájába tömtem, a leveses tálat tartalmával együtt Kropacseknek fejére borítottam . . .

tétét birjátok. Higgyétek el, *többet ér nektek e bizalom, mint az a 470 korona, melyért előrelátólag még sokat kell küzdenetek.*

Májerszky Béla ünneplése.

Nem fény, nem csillogó külső, hű cifra-ságok, hanem a szívek melege tesz feledhetlenné az év január 5-ét, mikor derék polgármesterünket ünnepelte a város.

A közgyűlési terem külső képe maga is bizonyosága annak az egyöntetű szeretetnek, mellyel polgármesterünket körülveszi az egész város; s annak az örömmel, melyet mindannyian érzünk afőlött, hogy a rég megérdemelt kitüntetés végre megkapta Májerszky Béla.

Nem akadt üres hely; a képviselőtestület minden tagja, aki csak tehetette megjelent, hogy annál megragadóbb, annál hatalmasabb méretű legyen az ünneplés, melyben a közgyűlés részéülti őt. Rég, avagy soha sem látott városatyák vonultak föl tauuságtételre s ha a királyi kegy örömet okozott az ünnepeltnek, annál inkább okozhatott az egyhangú bizalom, ragaszkodás megnyilvánulása.

Bogar Lajos h. polgármester nyitotta meg az ülést, s miután az újév alkalmából üdvözölte az egyes tagokat s kérte az ujonnan választottakat, hogy kötelességüket hiven teljesítsék. Ezután indítványozza, hogy a testület üdvözölje a polgármestert s Meskó László dr.-t kéri, hogy tolmácsolja mindnyájuk érzelmeit s egyben a polgármestert meghívó bizottság tagjaiul Megyeri Gézát, Kováts Istvánt és Szikszay Pált ajánlja.

A polgármestert bejövetelekor harsány éljenzés fogadta. Utánna Meskó László dr. méltatta azon hervadhatlan érdemeket, melyeket Májerszky Béla városunk fejlődése körül szerzett s melyek nevét *Nyiregyháza történetében örök időkre fenn fogják tartani.*

Kifejezést adott azon meggyőződésének, hogy e dísz csak akkor fénylik igazán, ha a *köszvényemény*, amely mindennél hatalmasabb: együttérez s a polgári önértet szavával szentesíti a felülről, *egyől* kapott kitüntetését.

Tulzás nélkül mondhatja, hogy a *végtelen jó indulat*, mellyel minűen ügyben találkoztunk, a *türelem, az igazságérzet, szorgalom, fáradhatatlanság* mindmegannyi virág, melyek bárminél is szebb koszorút fonnak fejére. Városá érdekében mitsem kimél. Nagyon sokat lehet csakis neki: az ő buzgalmának köszönhetnünk.

Egyházának olyan kiválósága oly tevékeny fia, kivel senki sem vetekedhetik Nyiregyháza. Nem hagyhatja el azt sem, hogy a pol-

— Tűz van! Tűz van! rikácsolt Slezákné, de hirtelen elhalt ajakán a szó, mert lerántva fejről a parókát, kirohantam. Csak kéménytűz volt. Melánia utánam szaladt és szívére mutatott:

— Itt is tűz van — kiáltott utánam — ne feledd Izor, ma este lesz a chasene a Dohány utcában . . .

Utolsó szavait alig halottam . . . csak szaladtam. Kalap nélkül lévén, a parókát fejemre tettem, és átsiettem hozzád . . .

— (Hol a paróka? kérdém.)

— A Lánchidon lefujta a szél a fejemről . . . és most, ha a Duna felfelé folyva, elvinné a parókát Bécsbe, hol kifogná az első halász a vízből és átadná az első rendőrnek, ki felkiáltana:

— Epada, babriga und gulas! Skalpoltak a magyarok!

Izor Mária Aladár barátom a hosszú elbeszélésen kifáradt, így tehát átveszem tőle a vörös fonalat, mely elbeszélésem végig húzódik és amelyet ő göröcsösen szorongatott . . .

VII. Fejezet.

— Ez mind szép! De engem keveset érdekel. Végeztél?

— Még nem. De mára elég. Hisz el sem fér a tárcámban. Majd a jövő számban:

(Folyt. köv.)

gármester személye mindig *szeplőtlen* volt, akihöz nem férhetett semmi, akinek jelleme mindig *ki-magaslott*. Szébb emléket senki sem hagyhat maga után, mint az ő tettei, élete!

Nehéz időkben tapintatosan vezette mindig csak előre és előre a város hajóját.

A képviselőtestület már több ízben elismerte érdemeit, azt nem fejtegeti. *Kéri, maradjon továbbra is a város élén*, s engedje a magyarok Istene, hogy minden szép törekvését elérhesse.

A polgármester válasza legszebben látatta azt a mély hatást, melyet az önzetlen szeretet impozáns megnyilvánulása reá gyakorolt. Nem várta a kitüntetés, jói is esett, *de sokkal jobban esett, mikor mindenki sietett őt szívből üdvözölni.*

E kitüntetés a város kitüntetésének veszi. Nem tud — ugymond — eléggé hálás lenni az osztatlan bizalomért, s igéri, hogy *igazán csak teheti: a városért mindent megtesz.* Az marad, aki volt 37 esztendeig, s kéri a további bizalmat.

Somogyi Gyula kéri a beszédek jegyzőkönyvi megerősítését Elfogadták.

A képviselőtestület sűrű éljenzése között ért végett a megható, s mindannyiunk szívéből fakadó ünneplés, melyhez foghatót, ily őszintét, ily lelkeset nem egyhamar fogunk megérni.

Az ünneplést a tulajdonképeni tárgysorozat letárgyalása követte.

MÜSEHONG-BUZIÁSFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUMMENTES

természetes ásványviz

ÜDIT GYÓGYIT. ÜDIT GYÓGYIT

Vese- és hólyagkajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, huygkő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOS LAG AJÁNLVA.

Főlerakat:

Wassermann Sámuel

fűszerkereskedésében

Nyiregyháza.

Telefon szám 121. 16-52-1

Uj magyar nyelv.

Hogy micsoda nyelvi csodabogarak fejlődhetnének ki, a logika vak követéséből, arról a következő idézet teljesen fölvilágosít.

„Türhetetlen a német többszámúknak illetéktelen elterjedése. Nekünk már nincs *bútorunk*, nekünk csak *bútoraink* vannak. Nincs *feleségünk*, hanem *feleségeink* vannak. Nem süti le a leány a *szemét*, hanem a *szemeit*. Ő *felségük* itt ő *felségeik*, mintha a hősöknek *nagyságaik* volnának és nem *nagyságuk*, a lányoknak *szépségeik* és nem *szépségök*. A madarak *tollaikkal* ékeskednek és nem *tollukkal*. Most *szőke hajaink* is vannak már hál' Isten. Hátra van, hogy vacsorára *babókat* együnk, megsimogassuk a kutyánk *szőreit*, megpukkadjunk és kétségbeesetten fölkiáltunk: *végeink vannak!* („Simonyi Zs. Helyes magyarság. Nyr. 27: 188.)

Ösmertem már olyan nyelvészkedő urat is, aki azt állította, hogy az *íróasztal*, *hálószoba* helytelen szók, mert az asztal nem ír, a szoba pedig nem alszik, hanem az asztalon irnak és a szobában alusznak.

Végére azután teljesen eltévednénk a logika útvesztőjében.

És ezt tartja a cikkiró, a nyelvfejlődés másik világító tornyának!

Millig Gyula.

Helyreigazítás: Fenti cikk III. részében, az idézett *tömlőcéből* szó helyesen: *tömlőcéből*.

Női kézimunkák.

Karácsonyi ajándéktárgyak: Női kézitáskák, szörme áruk, nyakkendők, zsebkendők, disz-

kötények, illatszerek és minden e szakba vágó cikkek olcsó szabott árak mellett kaphatók:

Valódi amerikai sárcipők.

Kohn Ignátz

:: férfi-divat és rövidáru üzletében. ::

Ugyancsak a fenti rész két utolsó bekezdése így szól:

Igaz, hogy valamikor határozott tárgy mellett, az *írnök, kérés* alak volt a helyes, ezt vallotta Geleji Katona István is 1645-ben.

„XXXI. Nemelyek így szólnak: *Mi is mondhatnánk, cselekedhetnénk, művelhetnénk* etc. *ast, pro. mondhatnók, cselekedhetnők.*” (Magyar Grammatikáska Nyelv. Füz. 30 sz. 26 old.)

Nem áll tehát, hogy határozott tárgy mellett a *kérés*-féle alakot bárki is hibáztatja, hanem éppen megfordítva: „Az *írnök, kérés* alak csak Erdélyben maradt fenn az előbeszédben; a többi magyarság e helyett ma azt mondja: *megíránk a levelet, visszakérnénk a pénzt.*” Ezt a formát tehát írásban is bátran alkalmazhatjuk határozott tárgy mellett (L. Simonyi Zs. Helyes magyarság 23 old.)

Kifogyhatatlan rovat.

Elnémult nagy hangok.

Az önérdék sötét berkeiből elhalt a bűbajos csalogány-csattogás. Mihaszna fárasztaná már magát, mikor kedves eszméje: előbb sárba bukott, most pedig: befagyott. Hála a gondviselésnek: felnyitlak az iparosok szeméi, s oly egyöntetűen, oly nagy erővel vonulnak föl igazságuk megvédésére, hogy eltűnik mellettük a bűvös fuvolás és hamut hintve fejére szánjábanja, hogy így pellengérré állította magát.

Ez a rendes sorja minden igazságtalan törekvésnek. Egy ideig teng-leng; egy szélrohamban s oda minden, akár a pitypang bóbítája, ha csak lenge fuvallat is éri. Önásta veremről beszélni tulzott volna, mert utóvégre is a kicsiny pontok erőlködését kivált, ha már le is törték, kár nagy jelzővel ellátni.

Mert mi történt tulajdonképen? Felfuvalkodott egy csöppnyi béka, s megpukkadt. Megpukkadt kétszeresen. Először: nagyfába vágta a fejszét; másodsor a dühtől, hogy akadt szem, amely átlátott a szitán s idejekorán meghiusította vállalkozását.

A kezdet nehézségei tehát elmúltak. Az első akadályok elsimultak, csak arra ügyeljenek most jó iparosaink, hogy buzgalmunk ne lankadjon, tartsák felszinen a piac rendezést, ragszokodjanak jogos helyükhöz, s akkor legalább némileg enyhítenek a maguk során, mely mindenek, csak rózsásnak nem mondható!

Ellenségük — a nyilvánosság előtt — le-tört! Az akna munkát megbélyegezni pedig ott van a tanács, mint erkölcsi testület!

Ünnep nélkül!

Mikor mindenki elmerül az ünneplésbe, mikor egy-két napra megszabadítja magát a nagy tömeg a súlyos gondoktól: épen akkor tesz az idegölő munka legjobban próbára egy nem csekély töredéket.

A tisztviselők, pénzkezeléssel foglalkozók ezek. Évi számadások, könyvlezárások, kamatszámítások mind-mind karácsony, Szilveszter, újév körül esnek. Más ilyenkor tul teszi magát

még az apró-cseprő ügyes-bajoskodáson is, de nekik ugyancsak fő a fejük.

S a nagy közönségnek eszébe sem jut, hogy az ő türelmetlensége, követelése a legfőbb oka annak a kellemetlen, sőt lelketlen helyzetnek. Pedig, ha jól számot vetnének önmagukkal (de ki gondol ünnepek alatt effélékkel?) reá jönnének önmaguktól, hogy a szokás, a feljebbvalók eljárása az ő révükön állott elő.

Egyszer őket kellene beállítani a tulterhelt, ünnepnélküli tisztviselők helyére. Tudom, Istenem! másként beszélnek . . . . Pedig oly könnyű ezen is segíteni! Toljanak ki két héttel minden olyan határidőt a hivatalokban, bankokban, amely reá kényszeríti az alkalmazottakat, hogy szórakozás helyett irigykedve bámulják a künn sürgő-forgókat, míg ők nehéz robotban vergődnek a számok között.

Mindenért felelősek?

Nagy feladat mindenki bírálatának kített állásban lenni! Különösen egy város, rendőrség élén, ahol mindenért hibáztathatják az egyéneket. Óvatos körültekintéssel kell eljárni, mert különben azonnal jelentkezik a jogos és jogtalan ítélkezés.

Nyiregyháza korántsem minta város! Annyi a baj közigazgatás, közrendészet, közegészség, szóval a „köz” terén, hogy se szeri, se száma. A közvélemény hallatja is szavát minden esetben (felteve, ha nincs lekenyerezve, vagy nem fél!)

A panaszokat figyelembe veszik! *A lehetőségig orvosolják is* (ha csak álérvekkel nem a maga malmára hajtja a vizet az érdekelt!) Ma már százszor előbbre vagyunk mint voltunk 10 évvel ezelőtt, tehát haladunk.

De hogy miért keljen valakinek még azért is felelni, ami — nem tudom én: Szegeden, Kassán, Pécsen, Aradon vagy hol rendellenesség — azt megérteni csak úgy lehet, ha átültetett és ál, koholt esetekről van szó.

És bizony Nyiregyháza vezetői kivannak téve ennek! Nem akarunk mindjárt reámutatni a helyre, ahonnan ezek az indokolatlanul áttelepített panaszok szárnyra kelnek, mindössze azt szögezzük le, hogy az alap nélküli vádak: lesipuskáskodás és hogy: inkább a való tények után járjon a „közvélemény”, mint kényelmesen . . . *másunnan* rángassa elő a más megfigyelését.

Csak nyel, csak nyel, csak nyel . . . !

Adva van egy gombolyag az utcán. Tartoznak hozzá lábak, kezek, egy másik — bár *valamivel* kisebb — gombolyag s ezen egy fenn hordott orr. Az üres és duzzadt kalász epigrammája óta révasz és irodalommal is foglalkozó ember lehetőleg lehajtja fejét, hogy annál többet gondoljanak felőle.

Miért hordódik tehát az az orr (f . . . t orr! — mondaná Cyrano) olyan fennen? Mi megtudunk felelni. Mert, hogy nyelhessen, sokat és szaporán nyelhessen: szája és torka lehetőleg egy vonalba kell, hogy essék. Így kerül magasra az orr!

És mit nyel az a gömböc? Gombócot, galuskát és . . . olyan súlyos vádak, melyekről legjobb, ha hallgat és nem erőszakolja ki a bizonyítást, mert akkor a hólyag szétpattan s meglátszik, hogy kóccal volt tömve. Ezért nyel le minden olyant is, amit pedig egyenesen a szemébe, megnevezésével montak meg.

Ezért hallgat dinnyeként, s még kedvelt társai védelmére sem vállalkozik, mert ott is ő huzná a rövidebbet, mert azok, hogy magukat fedjék, kénytelenek lennének őt megtagadni. Az örökségen pedig megosztoznának testvériesen. Ez a gombolyag és az orr rövid meséje! (Fränkel nyomán.)

???

Erkölcökben gazdag vagyok,
Világ előtt titkolódzok.
Testvér testvért nem bántja,
Minden bajból kirántja.

Erkölcösség az alapunk,
És mi hűen összetartunk
Egy kis „botlás”, vagy „hiba”,
Nem jöhet számításba!

Aki nekünk utunkban van,
Pusztulnia kell legottan;
Nem teremtett Isten minket,
Mi csináltuk, mi biz Ótet!

Te szánandó emberiség,
Istent féltő szegény népség.
Mi vagyunk a szabad lelkek,
Mi, a szabad — kőművesek!

TANÜGY.

Változás a kisvárdai állami tanítói karban. A vall. és közokt. miniszter a nyugalmazott Weiszhausz Ignác tanító helyét *Láng Géza* dornavölgy—füresztelepi állami tanítóval töltötte be.

Polgári fiúiskolánk slójd oktatása. Annak idején nagy mozgalom indult ki a miniszteriumból a slójd oktatás érdekében. Felülről buzdították a tanítókat, hogy vezessék be csak iskolákba a slójdöt, lesz államsegély, elismerés, minden. minden. Kardos István a polgári iskola buzgó igazgatója kért is államsegélyt erre a célra, de a szélfuvás úgy látszik más irányt vett, mert a miniszter azt felelelte nincs fedezet. Ha azonban a város teljesíti a kérést, ám jó, az ellen nem lesz kifogása a miniszternek.

Az állami tanítókról a szolgálati idő szerint összeállított kimutatást jelent meg Lampel kiadásában. A pontos adatokat tartalmazó könyv szerint Magyarországon 7020 állami tanító van, melyből Szabolcsvármegyére 29 esik.

Hír Ujfehértóról. Martikány István ujfehértói róm. kath. tanító állami tanítóvá nevezte ki a kúnszentmiklósi tanyai állami iskolához.

Tanítók tandíjkárpótlása. A tanítói díjlevelekben foglalt tandíjakat most utalja ki a vall. és közokt. miniszter a szabolcsvármegyei m. k. adóhivatalnál. Az egyházak kárpótlását kérő folyamodványok beadásának határideje a múlt év december 31-ével lejárt.

Tanítók küldöttsége a tanfelügyelőségen. A nyiregyházi felekezetek tanítói közötti szép egyetértésnek és a dr. *Wilt György* kir. tanfelügyelő iránti ragaszkodásnak a megnyilatkozása az az újévenként megismétlődő szokás, hogy az összes nyiregyházi felekezetek tanítói két-két küldöttel képviseltetik magukat abban a deputációban, mely újév napján felkeresi a tanfelügyelőt az ünnepi szónok ezúttal *Kubacska István* volt, akinek szép, megleghangu üdvözlésére dr. *Wilt György* kir. tanfelügyelő hasonló melegséggel válaszolt

Hirek.

Naptár.

1911. január.

7. Nőegyleti bál (Korona).
8. Tea-délután (Korona).
12. Közigazgatási bizottság ülése (Vármegyeh).
12. Szabad liceum előadása (Gimnázium).
14. Kaszinói házi estély.
15. Tűzoltó estély (Kisvárdá).

Február.

4. Tűzoltó estély.
11. Nyomdász-bál.

— **A felvidéki megyék Rákóczi-bálja.**

Az idei farsangnak kétségtelenül legimpozánsabb és legelőkelőbb mulatsága, a felvidéki megyék Rákóczi-bálja, mely iránt országszerte óriási érdeklődés mutatkozik, halasztást szenved. Gróf Batthyány Lajosné és Gróf Zichy Jakabné intervináltak a rendező bizottságnál, hogy halaszták el a kassai bált, minthogy a febr. 11-én Budapesten megtartandó Izabella-bál rendezésében nagy számmal vannak olyanok, akik a kassai mulatság rendező bizottságában is helyet foglalnak. S nemcsak a fővédnökök, védnökök és rendezők, akiknek soraiban legkiválóbb politikusaikat, arisztokratainkat láthatjuk, hanem a bál közönsége is jórészt kétfelé volna kénytelen menni és ez mindkét mulatság erkölcsi sikerén sokat rontana. A rendező bizottság méltányolta e kívánságot és elhatározta, hogy a felvidéki megyék Rákóczi-bálját 1911. február 25-re halasztja.

Házlebontás miatt az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított árakban árusítatnak **Stern Sándor** úri és női divatáru üzletében Pazonyi-u. 2. Szörme Muffok és Boákban nagy választék.

— **A sajtó elsői.** Nyomdászok ők! Akiknélkül a közönség soha sem fogna lapot kezébe. Ép oly derék — bár névtelen harcosai a „közvéleménynek,” mint azok kik tollal kezükben vivják az igazság nagy küzdelmeit. Hozzáfűződnek ők a sajtóhoz, úgy, akár a harmat a virághoz. Egyedül mindkettő semmivé lesz, de együtt: színt, pompát, illatot fejtenek ki.

Ezek az emberek ültek egy vig estét, Szilveszter napján. Feledve ezernyi gondjukat, a reájuk nehezedő súlyos viszonyokat: fölcsaptak egyszer vidám mulatozókká. S mert önzetlenek: nemcsak maguk vigadtak, hanem alkalmat adtak városunk nagy közönségének is, hogy tőle telhetőleg elmulassza magától a keserű poharat: az ó esztendő. Szellemes, ötletes „kabaré” előzte meg a vigalmat.

Prológot *Zeke Mariska* mondott ügyes készséggel, bájos előadásban. Utánna *Szóllóssy Lajos* énekelt magyar dalokat mindenki ószinte tetszésére. *Antal Gyula* szavaltatát külön kell kiemelnünk, mint a mely a maga hatásával — noha drámai tehát nem épen alkalmoszerű volt — mindenkit megragadott. *Gaszper István* jóízű kupléja mosolyt fakasztott mindenki arcára . . .

És jött az éj! A sejtelmes . . . sokatmondó s oly sokat ígérő éj, mely hivatva volt fölvaltani a multat a „boldog új évvel . . .”

Ekkor bucsuztatta el *König Ottó* az ó, és üdvözölte az újévet, mely hivatva volna a régi sebeket behegeszteni, s megszüntetni a sivár küzdelmet, meddő munkát . . . A komor, s bensőkben komor hangulatot fakasztó percek fölvaltották az *Antal Gyula* kupléit. Kicsalta a jókedvet. Kuplézott. S mindjárt vele hármashban: *Szász József* és *Szelkó Sándor* fokozták a kellemes derűtséget, *Urbán Ferencz* a szellemes conferencier gondoskodot róla, hogy még a szünetek is a lehető legkellemesebb hangulatban folyjanak le. Végül *Zeke Mariska* és *Hovan Ilonka* adtak elő kedvesen egy jóízű páros jelenetet, a „Nátha” címmel. Minden szavuk, minden mozdulatuk rávallott a kezdésén már túltévé előadókra, akik nemcsak betanulták szerepeikat hanem kellően elő is tudják adni.

De elég a műsorból. Lehető legkedélyesebben zajlott le a mulatság, s mondhatjuk, nyomdászaink nemcsak hívek maradtak régi jó hírnevükhöz, hanem tul is mentek azon. Hisszük: a febr. 11. bál nem fog — mögötte maradni ennek a szükkörű estnek.

Jegyiket az estelyre megváltották: Jóba Elek, Szabolcs szerkesztőse, Fráter Ernő dr., mint a „Szabolcsvármegye” felelős szerkesztője 5—5 K., Borbély Sámuel 4 K. Felülfizettek: Királyfalvy Elek 2 K., Juhász Jánosné, Pivnyik László, Fehér Béla, Barkóczi János 1—1 K. és Tomasoovszky Bertalan 20 fillér. Köszönet érte.

H. K.

— **Elöléptetés.** Dudinszky Miklóst, Nagykálló érdemes járásbíróját, az igazságügy-miniszter a VII. fizetési osztályba sorozta.

— **Ülés a vármegyén.** Vay Tibor gróf főispán elnökle alatt e hó 12-én tartja ez évben első ülését a közigazgatási bizottság, melynek külön fontosságot ad azon körülmény, hogy a mult év közigazgatási adatai szerepelnek napirenden.

— **Szabad liceum.** Amint értesülünk, a szabad liceum elnöksége az e hó 5-ére hirdett előadást — tekintettel polgármesterünk ünnepelésére — e hó 12-ére tűzte ki. A külön előadásokra a belépő díj 1 korona, míg a többi előadások ingyenesek.

— **Pásztorjáték a színházban.** A helybeli róm. kath. iskola tanítótestülete évenként kiveszi a részét a jótékonykodásával, még pedig akképpen, hogy ilyentájt, a karácsonyi hangulatok idejében az arra való nagyobb lányokkal és fiukkal pásztorjátékot rendeztet a szegényebb iskolás gyermekek felruházására. Az ideit e hét péntek estéjén rendezte dicséretes buzgólkodással és kielégítő eredménnyel. Mennyi minden kitűnik az ilyen gyermek előadásból! Kitűnik, hogy az illető tanítók Orsovszky Gyula igazgatóval az élükön milyen értelmes, magyaros beszédre tanítják a kicsikéket, hogy nemcsak ta-

nitanak, de nevelnek is, még pedig első sorban a jótékonykodás gyakorlására, emberszeretetre s végre, hogy mily szép egyetértés van a tanítói karban, mely évenként más-más tagjára bizza a pásztorjáték rendezését és mégis mindannyian kiveszik a részüket a fáradsalmakból. Ezuttal Sájermann Ferencz vállalta a felelősséget, amelynek szépen meg is felelt. A szereplő kicsikék többnyire kitűnőre feleltek, de jelesen alul egy se maradt. A hölgyek közül igen kedvesek voltak Lakatos Irén, Szilvássy Ilona, Boros Annus, Tirpák Erzi és az angyalok egytől-egyig. Az urak közül meg ezek remekeltek: Keresztényi József, Kazimir Pál, Tóth Sándor, Dopita Gábor, Simkó Gyula, Miskolczi Kálmán, Horváth György, Sztojka László, Jóny Sándor, Kéry Gyula, Medvegy János, Gunczel Antal, Podobák József, Szilágyi János, meg a pásztorok. Hogy el ne felejtjük, a 3 felvonásos pásztorjáték címe „A Karácsony” volt, melyet egy igen ügyesen összeállított néma kép előzött meg egy gyönyörű két szólamu énekkel. Aztán a szegény gyermekeket ruházták fel általános meghatottság közepette. A jótékonykodást gyakorló közönség és tanítói kar megtalálta a jutalmát a szegény kicsikék örömtől ragyogó arcában.

— **Szélhámós is — áldoktor sem!** Nem régiben a napilapokat egy lelkiismeretlen tudósító azzal ültette föl, hogy a most épülő Agrár bank takarékpénztárának lépcsője leszakadt és egy munkást agyon zuzott . . . Ekkor az építető cég a helybeli közönség megnyugtására *búsánan fizetett* nyilatkozatot adott ki. A tettes pedig már — betörő is volt. Csak „tussolták el.”

— **Van itt is jómadár!** A Curia a következő döntvényt hozta:

1. Uzsora az is ha a szövetkezetek *részjegyek jegyzésére kényszerítik* a megszorult kölcsönvevőket.

2. Ha bármilyen *mellékületéssel együtt* és összesen több mint *nyolc százalék* kamatot fizettetnek az adóssal.

Tudvalevőleg Nyiregyháza sem mentes az ilyen szövetkezettől. Azok behálózott tagjaira nézve csak az bir érdekességgel, hogy

3. Akivel mindezen indító okok alapján összesen 8 százalékkal többet fizettetnek: *uzsora* címén följelenthetik a bankot. (Esetleg az ügyvezetőt.)

— **Teadélután.** A Leány-egyesület holnap délután ismét teadélutánt tart; de félve a mult-kori felsüléstől (medvék stb.) a műsört titokban tartja. Mindenesetre kár volna, ha a Leányegyesület oly szépen indult teadélutánjai a sivár közönybe veszenének el.

— **Holyreigazítás.** Mult számunkban közöltük, hogy Fridmann Ernőt a rendőrség 10 koronára büntette, amiért a doktori címet bitorolta. (Azóta már 90 korona is eltűnt a „szerkesztőségéből!”) Akkor azt irtuk, hogy „az ítélet jogerős.” Nem jogerős! Még pedig azért mert Fridmann Ernő fellebezést adott be, még pedig (a többek között) ilyen bohózatba való okadatolással: . . . „*csupán hiúságból, két ártatlan betűcskét biggyesztettem a nevem elé . . . Ez egy ártatlan mulatságnál nem egyéb* és semmi esetre sem büntetendő cselekmény . . .”

Szóva ó mulatott! És azóta már u. n. „betörés” is történt. — Mire fel?!

— **Új találmány.** Frankó Gyula nyiregyházi magánzó, kinek már több közhasznú találmánya forog közközen, ezuttal egy oly szerkezetre kapott szabadalmat, mely a célzást jóval megkönnyíti. Katonai és vadász körökben nagy érdeklődést tanusitanak a szerkezet iránt.

— **A nőgyelet bálja.** Ma este sok-sok régi vágy teljesül, sok-sok csillogó remény válik valóra a Korona nagytermében. Az első és egyetlen hivatalos bál bájos leány és asszony serge — mondhatni — hetek óta várakozással néz a mai este elé. Kik lesznek? Milyenek lesznek? Táncolok-e sokat? Jól mulatnak? . . . s mindenekelőtt: „ott lesz-e Ó?” Ezek a kérdések szongtak a barna, szőke fűrtös női fejekben. Négy hét óta mindig az öltözéken csüng a szem. Jó lesz? Szép lesz? s nyomában egy titkos sóhaj kél: „óh, ha én lennék a bálkirálynő!”

Mert kérem ez még nem ment ki divatból. Csak Nyiregyháza nem lehet erről beszélni, mert itt annyi a méltó jelölt, hogy mindeniknél külön meg kell állapítani: „ó az!” — Igen! Mindenki bálkirálynő lesz, legalább is *egy* szemében. (Ez az *egy* pedig rendesen legirányadóbb szokott lenni!)

Ma már kibontakozik a bál sikere. Fényes lesz. Lehet ezt köszönni elsősorban az elnöknek, a rendezőknek és a nagyközönségnek, mely oly szeretettel és érdeklődéssel van a Nőgyelet iránt.

— **Egy cseléd kitüntetése.** Masnak az újév, Szomják András gávai gazdasági cselédnek a Szilveszter hozott szép jutalmat. 36 évig szolgált Pető Antal főbirónál, s e példás hűségért a földművelésügyi miniszter 100 koronával és elismerő oklevéllel tüntette ki. Az ünnepség keretében, melyet tiszteletére rendeztek, Bodó Endre r. kath. tanító tartott szép beszédet, melyben követendő példaként állította föl Szomjakot. Az ünnepélyen Nozdroviczky László főszolgabíró és Tompos Eodre tb. szolgabíró is részt vett.

— **Vajda Ilonka Debrecenben.** A mi kis művésznőnk mindinkább igazat ad a mi jóslatunknak. Hovatovább kapósabb lesz, s hovatovább jobban megkedvelte magát nemcsak a nyiregyházi közönséggel, hanem tőle teljesen idegenekkel is, mert „. . . művész hazája széles nagyvilág!” . . . S ő már is művész! Amely város közönsége látta játszani: az hívja . . . visszahívja. Holnap is — közóhajra! — kénytelen itt hagyni „kies?” városunkat, hogy Debrecen közönségének is bemutatkozhasson a „Balga szűz”-ben. E szerepben már mi ismerjük, s nemcsak hisszük, hanem tudjuk is, hogy e fölléptével is csak dicsőséget fog szolgáltatni Nyiregyháza városának. Mert multkori alakítása meggyőzött arról, hogy vérbeli színész, aki — a neki való — és mért szerepeket a legnagyobb tökéletességgel tudja eljátszani.

— **Megkezdtek a népszámlálást.** Hétfő óta ugyancsak zavarban van a város lakossága. Be-be toppan házába egy-egy népszámlálási biztos, és úgy kikerdezi töviről hegyire minden fölől, hogy végül azt sem tudják, mikor be kell diktálniok nevüket, hogy fiuk-e, vagy lányok. Hangos panaszkok kelnek a kérdőívek szövegezése ellen, különösen a nők köréből, a kik sehogysem hajlandók elárulni korukat. Van még ezenkívül több kényes kérdés. Pl. „milyen a családi állapota?” szereti-e a sajtót? stb. stb. Szóval nagy a felfordulás, zene-bona s mindenki a maga bajával törődve nem is gondol reá, hogy mindannyiok között legkényelmetlenebb helyzetben a tanítók vannak, kik ezt a terhes munkát végzik, s kik nem jól fűtött szobában várják aggodalommal a biztost, hanem bizony vízbe sárba kell végig járniok a nekik kijelölt helyeket, hogy minél hibebe képet adhassanak városunkról.

— **A zárt palackok megjelölési kötelezettsége elmarad.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara közhírré teszi, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur felfüggesztette az 1908. évi 107,232 számú rendeletét, amely szerint 1911. január 1-től kezdve a zárt palackokban árusított bor, sör és egyéb szeszes italok palackjain az eláruló neve, lakhelye és a tartalom megjelölendő lett volna; a rendelet életbelépésének felfüggesztése 1912. január 1-ig tartó hatályu.

— **Jézus élete az Apollóban.** Az Apolló-színház vezetősége ritka szép és műelvezetben részesíti közönségét azzal, hogy megszerezte a lehető legszebb filmszallagot, mely mindenütt a legnagyobb bámulatot és elismerést keltette. Jézus élete nagy bibliai látványosság, születésétől kezdve menybemenetelig gyönyörűen színezve. Előadása egész estét betölt. A világhírű műalkotás iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a színház vezetősége elhatározta, hogy a Jézus élete előadásait vasárnap délutáni és esti, hétfőn este pedig fényes elite előadásokban megismétli.

Ekszerek, órák, arany- és ezüstneműek alkalmi ajándéktár-
gyak legolcsóbban
Sándor Rezső elsőrangú ékszerésznel kaphatók
NYIREGYHÁZA, Városház-utca 3. szám.

Kozmetikai Gyógyintézet!!!

Fennáll 1892. óta.

Főorvos: Dr. Jutassy József,

bőrgyógyász, egészség-tanár, az orvosi kozmetika legelső és legrégebbi szakorvosa.

Sikereink titka, hogy tudományos alapon működünk.

Szépségrontó bőrbajokat gyorsan és biztosan meggyógyítunk.

Elváltozott arcokat, eltorzult orokat csinosra formázunk.

Szépítőszerreink házilag készülnek és ártalmatlanok.

Szépítő készleteink mindazon szereket tartalmaznak, melyek az illető szépséghibák ellen valók; ezek:

Bőrápoló készlet

szerrei a természettől szép, tiszta, normális arc és kéz bőrét konzerválják, üdítik; a kényes, száraz, hámlós, durva, érdes, libabőrös, sömörös bőrt finomítják, puhítják, simítják; a petyhüdt bőrt felfrissítik s megmentik a további fonnyadástól; a ráncokat eltüntetik. — Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrgyógyító készlet

a zsíros, fényes, kihevülő, könnyen piruló arcok ápolására (mattá tetelére) szolgál; gyógyítja a bőrtakát (mitesszer), a pattanást (vimmerli), a bőrlilacsokat (pórus), a fülsgős izzadást, vörös kezet, vörös orrot, fagyási foltokat. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrkoptató készlet

szerrei feltűnés nélkül használhatók; hófehérré teszik a fakó, sárga vagy barna arcot, a szeplőt, májfoltot gyökeresen elmulasztják. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrhámlasztó készlet

elmulasztja a tág bőrpórusokat a benne ülő évtizedes mitesszerekkel együtt; eltünteti a pattanások nyomait, a lencsefoltokat és a kisebb sebhelyeket (himlőhely); leszedi a legmakacsabb szeplőt és májfoltot, a lángvörös rózsapattanást és a kékes borvirágot is. A bőrhámlasztás körülbelül egy heti szobafogsággal jár, mert nagyon drasztikus. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Hajgyógyító készlet

hajkorpa, hajhullás ellen s a hajnöves erősítésére. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Szőrvesztő készlet

a felesleges hajnöves (archajak) gyengítésére és palástolására. Teljes Próbakészlet 10 K. készlet 5 K.

Hajfesték.

A hajfestés nagy gondot ad, mert a hajfestékek közt kevés az ártalmatlan és megbízható. **Dr. Jutassy** főorvosunknak hosszú tapasztalatai alapján végre sikerült olyan hajfestéket előteremtenie, mely ez idő szerint a legtokéletesebb: tudniillik csak a hajat fogja, a fejbőrt nem, a fehéreműt nem piszkítja, természetes színt ad mely nem fakul és színekben nem játszik, rendkívül tartós, a kezelés igen egyszerű, idegen segítséget nem igényel és sem a hajnak, sem a fejbőrnek nem árthat. Egy adag Dr. Jutassy-féle hajfesték ára használati utasítással 10 K. és kapható a következő színárnyalatokban: arany-szőke, sötétszőke, világosbarna, gesztenyebarna, fekete.

A ki a megfelelő készletet nem tudja megválasztani, annak személyesen vagy levélben díjmentesen adunk felvilágosítást.

A Dr. Jutassy-féle készletek és hajfestékek kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában.

FÓRAKTÁR:

KOZMETIKAI GYÓGYINTÉZET Budapest, IV. Kossuth. Lajos-utca 4. szám Szétküldés utánvétellel. — Kérjük pontosan megjelölni, teljes vagy próbakészlet kívánatik-e, különben teljes készletet küldünk.

CSARNOK.

Beszélő hegyek.*

A regés őskorban és a napfényes ókorban, amikor még a királyok is olyan boldogok voltak, hogy pásztorok is lehettek, az emberek értették a természet szavát. Nemcsak meghalották, hanem meg is értették azokat a hangokat, amelyeken beszél a fa, a patak, az erdő, a tenger, a völgy susogása és a hegy ékhója. Még talán a csillagok szavát is értették. Azért népesült be akkor istenségekkel az egész világ. A vízben nereidák és tritonok laktak, a sziklázatonokon szirének, az erdőben drúadok, a hegyek lankáin, meg fent, a magas hegyormokon az oreádok, a berkekben szatírok és nimfák. És megkoronázta ezt az istennvilágot az Olimposz napfénytől és villámtól sugáros teteje.

Aztán elérték lassankint az emberek a természettől és elsiketült a fülük a természet hangjai iránt. Ennek az első oka Róma volt, a disznóhuson táplálkozó őspuritanonnak ez a városa, amelyből menekültek, vagy száműzettek a költők, hogy helyet adjanak a természettől legtávolabb álló három mesterségnek, a politikának, a jogtudománynak és a katonai mesterségnek. Hellász derűjét Róma ölte meg, az istenek a naiv hit szépségéből Rómában változtak át az állami célszerűségek dogmáinak a képviselőivé. Csak ami hellenizmus meg tudott meg maradni, a görög kultúrán naggyá fejlődött, de azt elridegítő Rómában, az tartott meg a rómaiságban valami kapcsolatot a természettel. Így készítette elő az egész természettelen középkort Róma.

A renesszánszban és nagy fölfedezők tengerre való vágyakozásában tört ki azután megint az az örökös sóvárgás, ami az embert a természethez vonzza. De jött a reformáció is és mivel a vallás mindig politika is, tehát jött vele együtt a háború. És az emberirtás kiölte a szivekből a természet szeretetét is, megértését is. Elsötétedett, elmesterségesedett megint a világ. Még a csillagokat is a horoszkóp kifundált, egészen mesterséges megszerkesztésére használták fel, műélet volt az emberek élete, eleven figurákkal való sakkozás az államtudomány és a verekedés művészetből és esztétikából stratégiává, arcolay-á, várépítéssé szürkült át. Még a fákat és bokrokat is nyirták, hogy glédában álljanak, hogy odavesszen róluk éppen az, ami a természet szerint való sajátjuk.

Ekkor aztán elhangzott végre Rousseau ajkáról a kiáltás; mert szinte kétségbeesett kiáltás volt az: „Retour au forêt!” Vissza az erdőbe. Sohasem az ember viszi előre a korát, hanem mindig a lassan, lappangva előkészült, már meglévő, de még föl nem bukkant új korok szül új embereket, új szavak megtalálói. A Rousseau szava is tehát csak kifejezője volt a kor gondolkodásának. Mert elkezdődött már akkor mindenütt a természethez való nagy visszatérés. Amiből megszületik aztán a modern természettudomány és vele együtt az új, egészen természet szerint való világlátás. Valami új, pogányosan derült érzése a világnak. Mert nem igaz, hogy a tudomány, a dolgok valóságának az igazi megismerése pesszimizmust szül. A természet rendjének a megértése és a beléje való nagy belenyugvás a földi megelégedettséget jelenti.

Mindez úgy jut most az eszembe, hogy beszélnek megint a hegyek és mi megértjük újra a szavukat. Csodálatosan szép dolog elgondolkozni azon, hogy a legnaivabb régi hit és megérzés, az igazi intuíció egészen rokon az annyira ridegnek és legendatépőnek mondott mai természettudománnyal. A Jókai nagy és ezer följegyzésre érdemes jövőbelátása jut itt az eszembe; ő volt az, aki egyik elbeszélésében megjövendölte, hogy az Androméda kódében csillag fog feltűnni. És talán tiz esztendővel az ő jövőbelátása után, csakugyan feltűnt a csillag ott, az égi ködfolt közepén.

És most megint beszélnek a hegyek is. És megértjük a szavukat. Lenn, a természetnek azon a klasszikus földjén, amelyet még a Catok, Cincinnatusok, Brutusok és egy egyéb hősei a mesterségesen kifundált emberi erkölcsstannak sem tudtak elridegíteni, ahonnan nem bírta elűzni az oreádokat és plutonikus haragu kis

* Mutatvány a Modern Könyvtár Cholnoky Viktor „Beszélgetések” című füzeteiből.

földalatti istenségeket a pajzán Zeusból államistenséggé merevített Juppiter sem, lenn Itáliában az elmúlt héten két hegy beszélgetett egymással. Két, még mindig élőszavu hegy: az Etna és a Vezuv.

Az Etna az öregebb, férfikorból már derekesedésre hajlik a feje. Engédi már, hogy ezek a tegnap felsseperedett gyerekek, az emberek — a hegyek életében az emberiség földi léte csak egy tegnapot jelent — felszántsák a széles, lusta csipejét, szőlőt ültessenek a bordáira és záz faluval népesítsék be a hátát, a mellét. Még a vasutat is ingedi felkanyarogni magára, az Antikrisztusnak ezt a csodáját, amit egy, a Jókaiéhoz olyan rokon poétalélek, Lagerlöf Zelma álmódott el a természet és az ember új összetalálkozása szimbólumának. A feje őszbecsavarodott, hóval fedett, a lélegzete, az érverése lassu, talán már ütőer elbazaltozódása is van.

A Vezuv, az fiatal legény. Hiszen csak a mult héten, Krisztus után 79-ben rugta ki a pompéji csárda oldalát és verte be Herculaniumban, meg Stabiaeben az összes ablakokat. Ami annál nagyobb virtus volt tőle, mert akkor még nem is volt a világon ablaküveg. A feje nem hideg, hanem még mindig forró, éjszakánként még mindig belevilágít a saját göndör fűrtjeinek a feketeségébe. És meg-megrázza sokszor hetykén az oldalát és ilyenkor biztatsa az öccsét, a Strombolit is, hogy csináljanak egy-egy görbe napot közösen. Ealahányszor a Vezuv kitör, mindig megmozdul a Stromboli is.

És ez a pajkos, borág koronázta homloku, fiatal legény, aki még a verét is mint tűzfalt kínálja az oldalán lakóknak, az elmúlt héten meghallotta a szomszédságból, hogy morog az öreg nagybácsi, megszólalt az Etna. Mert azután néha a hegyek Moltkeja, a „nagy hallgató” is megszólal. De amikor megharagszik is valamiért, akkor is csak olyan öreges a haragja. Nem tüzet csóvál fel az égre, nem égő köveket szór az oldalán épült falvakra, talán már a dohányzásról is lemondott az öreg, mert hamuesőt sem szór bele abba a nagy hamutartóba, aminek Szicília a neve, hanem csak a fulladt mérgű, lassan, öregeken zsörtölődő látát ontja magából. Még azt is úgy, hogy fontolva haladjon és csak a szántóföldeket, a szőlőt, a kerteket büntesse meg azért, hogy felmászta az oldalára, a városokat, a falvakat csak megfenyegesse, de el ne pusztítsa. Hanem a hangja, amivel az öreges mérgelődést kíséri, az azután rettenetes. Homérosz, a természet nagy hallója tadott csak ilyen üvöltést hallani a hősei torkából. Ricco professor, az etnai obszervatorium igazgatója kénytelen volt otthagyni a helyét, nem azért, mert a tüztől, a kénkőves gázaktól, vagy a látától kellett volna félnie, hanem, mert beleőrült volna abba, ha még tovább is hallja és hallgatja az Etna szakadatlan dübörgését.

Az az irtózatos hang, amely megrázta Calabriát, tulharsogta a Tirrhéni-tenger hullámainak a zugását, visszaverődött Policastro sziklapartjairól és ágy jutott el Salerno felett a Vezuv figyelmes füléhez is. A Vezuv meghallotta, hogy beszélni kell. De vagy kevés volt a mellényé zsebében az aprópénz, vagy pedig fáradt még a miuapi garázdálkodástól, amikor felrugta Castelreale-t, nem tudott méltóan felelni az öregnek. De tisztelni kell a kort, tehát ő is cselekedett valamit, ami éppen tellett mostanában tőle: leróz a az oldaláról a funiculit.

„Andiamo,” mondta és mivel ő is igazán nápolyi ember, így jött ki a száján a szó: „Jammo, jammo.” Halljátok a hegyek szép Luigijat? Aki azonban ezuttal azt mondta, hogy ne „in coppa,” ne fölfelé menjünk, hanem egy kicsit lefelé is. És lezuhintotta a funiculát, az oldalába kapaszkodó kötélpályát, elküldött egy pár embert hamarosan még a pompéjiek után, azután pedig odakacsintott lángzemével a haragvó nagybácsi felé: „ugy-e, tűz nélkül is tudok valamit?” És meg vagyok győződve róla, hogy elkezdte megint énekelni csak úgy befelé, msgába a „Jammo” pajkos dalát, hogy senki más nem hallotta meg, csak az Etna és megelégedetten dörmögött vissza rá.

Mert így beszélgetnek egymással a hegyek.

IRODALOM.

A nagy belga költőnekegyik legsikerültebb, legbecesebb alkotása, mely a *Cholnoky* zamatos, magyaros fordításában különösen élvezetet nyújtó. A 22-ik füzet a világszerte ismert bécsi író, *Arthur Schnitzler* legér-

dekebb és legfrissebb drámája, a „Mici grófnő”. *Gömöri Jenő* fordította magyarra a drámát, igen szépen. A „Mici grófnő” Schnitzler legismertebb és legnépszerűbb műveinek egyike, megkapóan hű színekkel festi benne Schnitzler az osztrák-magyar mágnás családok életfolyását, különösen intim szerelmi életét. A *Gömöri Jenő* fordításában a dráma minden apró nuancea megőrizte eredeti zamatját. A fordítás művészi és magyaros. A 23-ik szám *Révész Bélától*, a népszerű és kiváló proletárköltőtől való. Révész Béla legújabb novellái foglaltatnak e kötetben és e novellák az ismert és kedvelt elbeszélő minden kitünő tulajdonságaival ékesek. Az utolsó kötet (24-25.) a Könyvtár egy nagyjelentőségű sorozatának első értékes kötete. A Könyvtár szerkesztője ugyanis a Könyvtár keretében egy „*Teljes Magyar Ibsen*”-t fog kiadni, úgy, hogy előbb Ibsen művei egyenként jelennek meg a Könyvtárban kiváló fordításokban, azután pedig nagy kötetekbe gyűjtve együtt alkotják a „*Teljes Magyar Ibsen*”-t. A „*Teljes Magyar Ibsen*” első kötetként a nagy északi költő egyik legnagyobb, legdrámaibb és legművészebb, örökbecsű drámája, a „*Rosmersholm*”, jelent meg. *Balogh Vilma* fordítása pompás átköltése az eredetinek, kitünő munka. Január hóban jelenik meg a Könyvtár szenzációs kottakötete: *Reinitz Béla Dalai Ady Endre Verseire*. (Ujabb Dalsorozat.) Mindegyik füzet elé életrajz és magyarázó előszó kerül, melyet többnyire a szerkesztő ír. A Könyvtár kötetei minden könyvesboltban és dohánytözsdében, továbbá a vasuti pályaudvarokon is kaphatók. Egy-egy kötet ára: 40 fillér.

Szalón Ujság. A magyar szépirodalmi lapok legkiválóbbja a Szalón Ujság, mely úgy fényes kiállítás, mint tartalom tekintetében vetekedik a külföld legismertebb képes lapjaival. A Szalón Ujság a magyar úri közönségnek már sok év óta kedvelt lapja, mostani számával bebizonyította, hogy az ízlés és tudás mily gyönyörű művet tud teremteni. A Szalón Ujság kiadóhivatala (Budapest VII. Dohány utca 82.) bárkinek küld készpénzzel mutatványszámot.

Felelősszerkesztő és laptulajdonos
Hlatky Schlichter Gyula.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki úgynököket, sorsjegyek

részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem **300-600 K.**

Hecht Bankház Részvénytársaság, Budapest Ferenciek-tere 6. szám.

Igazán

szépet, célszerűet Karácsonyi ajándéknak a legolcsóbban *Lötkovits Arthur és Társa* debreczeni óras- és ékszerésznél vásárolhatunk. Remekebbnél remekebb dolgok láthatók e 30 év óta óriássá fejlődött üzlet Karácsonyi kiállításán. Érdeklődőknek díjtalanul küld nagy képes árjegyzékéből.

S I R K Ö V E K

mindenféle alakban és nagyságban
legolcsóbb árak mellett kaphatók:

Führer Zsigmond Fiainál

7-52-1 Nyiregyházán,
Vármegyeház-utca 5-dik szám.

Minden jó gazdasszony próbálja meg a
HOFFMANN-féle
pörkölt kávé!

A nyiregyházi kiállításon 100 korona díjjal kitüntetett sárga orpington tenyészetünkön kb. 20 drb. tiszta vérű és külső jellegű

k a k a s

eladó. Darabja 6 koronától 8-ig.

Nyiregyháza Közép-ntca 29. vagy
Sima pusztai-tanyán **Henzsely**
Andrásnénál.

A morgói temetőben

20-2-1

mintegy 100 darab szép
haszonra való akácfa
fog január hó 15-én délután
2 órakor árverés útján el-
adni.

Az. ág. ev. egyház gondnoksága.

Hirdetés.

Bóni gyártelep és mezőgazdasági r. t.
Nyirbátor.

Ajánlja legjobb minőségű gyártmányait:
Mosó szappan, Bóni szinszappan, Szegedi háziszappan, Debreczeni szappan. Kis üstön főzött 5 éves legjobb minőségű borpárlat. Kétszer finomított repceolaj étkezési célokra, égetésre és kenésre. Napraforgó olaj, Napraforgó táblaolaj, Repcefogácsa darabokban és megőrölve, Napraforgó-pogácsa darabokban és megőrölve. Finomított szesz, Rum szesz, Denaturált szesz, Anizsos szesz, tinom buza és rozsliszt.

10-52-1

Hirdetések

felvételnek e lap
kiadóhivatalába.

Széchenyi-ut 27.

vagy

Kiss T. Emma
tözsdéjében.

Legszebb ujévi ajándék tárgyak
kaphatók:

Papp Géza

fűszer- és csemege
üzletében Nyiregyháza,
Városház-utca 2. szám.

541-15-10

Tartsa pénztárát a falban!

Szabadalmazott

amerikai házi safe deposit

falba épített páncél szekrény. Bámulatos
olcsó.

Kizárólagos képviselők Szabolcsvármegyében:

Szuchy József és János

építőmesterek Nyiregyháza, Uj-utca 18. sz.
Elvállalják a safek szállítását és beépítését.

Az amerikai élelmesség legéleltre valóbb alkotása!

Tűzbiztos.

Betörés mentes.

Átigazítható kulcs nélküli amerikai zár. Minden
modern lakás nélkülözhetetlen berendezési
tárgya.

Uj építkezéseknél a falazással egy
időben beépíthető. Régi házakban a szak-
szerű és tűzbiztos beépítés olcsó árakban
eszközöltetik.

530-20-10

Népszerűsége minden berendezési tárgy.

Aki könyvet-, folyóiratot-, hir-
lapot-, meghívót-, eljegy-
zési- és esküvői kártyát-,
névjegyet művészi kivitelben készít-
tetni,

a k i hivatalos-, dísz- és könyv-
tári könyveket bekötetni

— akar, az forduljon —

Jóba Elek

könyvnyomda, könyvkötészet,
könyv- és lapkiadó vállalathoz

Nyiregyházán.

Külön osztály községi, ügyvédi, gaz-
dasági nyomtatványokból.

Újévi ajándéknak alkalmas tárgyak félárban

árusítatnak

KLEIN HERMAN

uri-, nődivat és kézimunka üzletében
Nyiregyháza.

Hohe cukrázda mellett.

Aki gyomorfájós, bélbeteg. étvágytalan, lesóvá-nyodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult gyomorsót, Schumann gyógyszerész-től Stóckerauban.

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését használja a Schaumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében, mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 korona 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyan-azon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával Kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvétel — Schaumann gyógyszerész Stockerau-ban. Kapható minden gyógyszerárban.

Magyarországi főraktár: Dr. Egger L. és Dr. Egger J. gyógyszerháza Budapesten.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Eladó szőlővesszők.
 Gyökeres Európai homok talajra alkalmas vessző a következő fajokból eladó: Erdei, Ezerjő, Mézesfehér, Olaszrizling, Sárfehér, Szerémizöld, Chasseles, Kadarka, Nagyburgondi, Kövidanka, Oportó, S lankamenka, Furmint és még mintegy száz csemegefajból ezrenként 12-15 forint.
 A vesszők erősek és duggyökerűek, így pótlásra is teljesen megfelelnek.
 Kimerítő árjegyzék minden fajú vesszők és oltványokról ingyen és bérmentve.
 Cím:
Szűcs Sándor Fia
 szőlőtelepe
 Bihardiószeg.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb **Réthy-féle** pemetefű **cukorkánál.**

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Ára 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el. 572-10-7.

GYŐZÖTT A SELYPI PORTLAND KEVERT, VULKÁN-ROMÁNCZEMÉNK

FŐ-ELÁRUSÍTÓ: KLÁR ANDOR CÉG DEBRECZEN, PIACZ UTCZA 77. TELEFON: 445 sz.

családi varrógépek

aleghasznosabb karácsonyajándékok.

Üzleteink az „S” címerrel felismerhetők.

Singer Co. varrógép részv.-társ.

Nyiregyháza, Pazonyi-utca 7.

Dr. Just Wolfram-lámpa

a leggazdaságosabb és legtökéletesebb fémfonals izzólámpa.

70% árammegtakarítás

:: a közönséges szénfonalu izzólámpákkal szemben. ::

Szép, kellemes, fehér fény, átlagos égés tartam kb. 1000 óra fény — csökkenés nélkül. — Csakis a Dr. Just Wolfram felíratot viselő lámpák valódiak.

Függő és álló lámpák
30% -al olcsóbbak
 mint bárhol.

70% árammegtakarítás.

Kapható: **Wassermann Sámuel** üveg- és porcellán üzletében.

Telefon: 121 sz.

Nyiregyháza, Zöldség-tér 2 sz.

Telefon: 121 sz.

Brünn-Königsfeldi Gépgyár Motorosztálya

a Monarchia legelőkelőbb gyára! Egyedárusító: **ABELES EMIL** Budapest, V., Váci-út 14.

JÉG GYÁR és Hűtőtelepek

városok, tejgazdaságok, hentesek, cukrászok, szállodák, kórházak, serfőzők stb. részére.

Benzin
 Nyersolaj
 Szivógáz
 Locomobil

Motor

1-600 lóerőig.

Teljes cséplőgarnitúrák és malomberendezések.

Alacsony és magas nyomású **SZIVATTYUK**

gőz-, transmissió-, villany vagy motorüzemre bármely vizellátási és ipari célra. Fűrész- és famunkáló gépek, fűrésztelepek, asztalos-műhelyek teljes berendezése.

Teljes transmissiótelepek, gőzgépek, gőzkazánok és egyéb gépészeti berendezések. Költségvetés, árajánlat és mérnöklátogatással díjmentesen szolgálunk.

Szabolcsvármegye legnagyobb

= bútoráruháza =

Nyiregyházán, a törvényszék mellett.

Legújabb stilü palissander, mahagoni és fehér fényezett háló és ebédlő berendezések. Angol úri- és női salon garniturák.

Ebédlő diványok,

Megfelelő árak. Pontos kiszolgálás.

Lefkovits Zsigmond

Hajlított fa-, vas- és rezbutor nagy raktára.

Kemecsen

a vasuti állomás közelében **2800** □ öl területű belsőség, csinos lakás, sok, nemes faju, gazdag termésű, nagy gyümölcsössel, gyönyörű és nemes faju szőlőlugassal, 400 □ öl gazdagon termő, nemes faju szőlővel, telepített és uj kerítéssel bekerített kert; a kerítésen kívül jó

buzatermő földdel,

külön kisebb — szintén uj — kényelmes kerti lakással, s minden megkívánandó melléképülettel együtt eladó, vagy több évre kiadó.

Értekezhetni lehet: **JUHÁSZ FERENCZNÉL** Kemecsen.

Nyiregyháza legnagyobb választéku bútoráruháza

Alapítva 1903. Pazonyi-útca 10 szám.

Allandóan raktáron tartom a mai legújabb divatu fényezett és különféle színü háló, ebédlő, szalon és luxus bútorokat, valamint saját készítményü angol bőr-moket és női szalon-garniturákat, vas, félrez és egész rez hálósobákat, lószőr- és afrik madraczokat, úgyszintén egyszerűbb de jó kivitellü matt-bútorokat, mely felsorolt és raktáron levő, de itt fel nem sorolható különféle bútorokat utólérhetetlen olcsó árban árusítom.

370-13--22

Tisztelettel:

Glück Jenő.

Képeket, tükröket, hajlított fa- és vasbútorokat gyári árban árusítok.

Magyarázat!

Hogy mennyire köztudomásu a közönségnek az a tény, hogy **kolerajárvány** veszélyének esetén a tisztaság mellett ::

legjobb óvszer az

Esterházy-Cognac

annak legjobb bizonyítéka a rendkívüli fogyasztás. Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy az :: Esterházy cognacgyár két Egrot-féle főzőkészüléke ::

1,752.000 liter bor

termelőképesseget foglal magában.

Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönség tudja, mivel védekezzenek a **KOLERA ELLEN.** ::

Ez a magyarázata a rendkívül nagy fogyasztásnak.

Az Esterházy-cognac mindenütt kapható. ➔

Központi iroda: **BUDAPEST, V., Csáky-utca 14. szám.**

Sirkövek

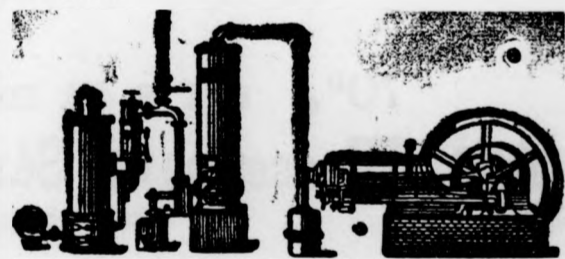
10 százalékkal olcsóbban mint bárhol

Goldberger Dávidnál,
Nyiregyháza, Vasuti-ut 20.

Szabó és Társa.

Most: Budapest, V., Báthori-utca 22. Azelőtt: Gyár-utca.

Ajánlják ugy faszén, koks, antracit és barnaszén tüzelésrge alkalmas szivó-gáz szelepeit.

Üzemköltség lóerőnkít körülbelül 1 1/2—2 fillér. Legmesszebbmenő jótállás. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre.

LICHTMANN VILMOS

cég ajánlja

Nyiregyházán, Széchenyi-tér 3. szám saját háznál épült, dusan felszerelt gépraktárát, mindennemü különleges — legkedveltebb — gazdasági gépek és gőzekék beszerzésére.

Nemkülömben sok évi — és tekintélyes — összeköttetései folytán külön jelzőbanki ügyosztályt vezet ingatlanokra nyújtandó legelőnyösebb törlesztéses kölcsönök megszerzésére, birtokok eladása parcellázása és ilyenek bérbeadási ügyvitelére.